

# АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ОПШТИНЕ ДОЉЕВАЦ ЗА 2014. ГОДИНУ

## УВОД

Акционим планом запошљавања општине Доњевац за 2014. годину (у даљем тексту: Акциони план) дефинишу се циљеви и приоритети политике запошљавања у 2014. години и утврђују програми и мере које ће се реализовати, како би се достигли постављени циљеви и омогућило повећање запослености на територији општине Доњевац (у даљем тексту: Општина).

Правни основ за доношење Акционог плана је одредба 41. став 1. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености (Службени гласник Републике Србије“, број: 36/2009 и 88/2010) којом је утврђено да надлежни орган локалне самоуправе може по прибављеном мишљењу Локалног савета за запошљавање усвојити локални акциони план запошљавања.

У складу са одредбом 41. став 3. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености Акциони план је у сагласности са Националним акционим планом запошљавања, за 2014. годину.

Акциони план садржи све елементе предвиђене чланом 39. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености:

- макроекономски оквир за стварање и примену политике запошљавања, стање и токове на тржишту рада за наредну годину,
- циљеве и приоритете политике запошљавања,
- програме и мере активне политике запошљавања за наредну годину са одговорностима за њихово спровођење и потребним средствима,
- финансијски оквир за политику запошљавања и изворе финансирања,
- носиоце послова реализације Акционог плана,
- категорије теже запошљивих лица који имају приоритет у укључивању у мере активне политике запошљавања,
- индикаторе успешности реализације програма и мера и друге елементе.

Циљеви активне политике запошљавања у 2014. години, усмерени су на:

1. повећање запослености,
2. улагање у људски капитал,
3. социјалну инклузију.

Акционим планом се утврђују приоритети активне политике запошљавања за 2014. годину и то су:

1. отварање нових радних места
2. спровођење стручног усавршавања и стицања додатних знања и вештина у циљу добијања квалификоване радне снаге,
3. реализовање програма стручног оспособљавања младих који први пут заснивају радни однос,
4. подстицање запошљавања теже запошљивих група незапослених лица и рањивих категорија,

## 5. унапређење социјалног дијалога на територији општине.

Успешно остваривање Акционог плана и предвиђених приоритета и мера подразумева активно учешће и сарадњу свих институција и социјални партнера. Из тог разлога поред Општинске управе општине Доњевац и Локаног савета за запошљавање, у припреми и изради Акционог плана учествовали су Национална служба за запошљавање – Испостава Доњевац (у даљем тексту: Национална служба за запошљавање).

На акциони план претходно мишљење дао је Локални савет за запошљавање општине Доњевац (у даљем тексту: Савет за запошљавање), који је основан 2010. године.

## 1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДОЊЕВЦУ И КРАТАК ОПИС ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМСКЕ СИТУАЦИЈЕ

Локалну економску ситуацију описаћемо кроз анализу кључних области привредног развоја Општине, а које су образложене у предлогу Стратегије одрживог развоја општине Доњевац од 2014. до 2023. године.

Општина Доњевац, је општина Нишавског округа у централној Србији. Општина Доњевац, заузима површину од 121 км<sup>2</sup>, на којој према попису из 2011. године, у 16 насеља са 5363 домаћинстава, живи 19 158 становника.

По површини долази у ред најмањих општина у Србији, што са бројем становника и густином насељености није случај са просечном густином од 169 становника/ км<sup>2</sup>, сврстава се у ред густо насељених подручја и општина.

Општина Доњевац се граничи са територијом Града Ниша и општинама Гацин Хан, Лесковац, Житорађе и Меровина. Центар општине је насеље Доњевац. Поред насеља Доњевац у општини постоји 15 насељених места и то: Белотинац, Малошиште, Пуковац, Клисура, Кнежица, Кочане, Мекиш, Орљане, Перутина, Русна, Ђурлина, Чапљинац, Чечина, Шаиновац и Шарлинац.

Географски територија општине Доњевац, обухвата део плодне јужноморавске долине између градова Ниша и Лесковца, односно јужни део Нишке и северни део Лесковачке котлине, које су у њеном средишњем делу повезане познатим Корвинградским теснацем.

На западу је Доњевачко подручје широко отворено према Топлици и Добричу, захватајући југоисточне плодне таласасте делове овог познатог поља, док на истоку просторни мањи део општинског атара чине питоме падине и планински делови Селичевике.

Доњевац са околином има веома повољан саобраћајно – географски положај. Централним делом општине од севера према југу пролазе главна железничка и друмска магистрала Београд – Ниш – Солун – Атина, а преко њих је директно укључена у мрежу међународног саобраћаја.

У Доњевцу се од главне железничке пруге одваја пруга која долином Топлице води према Косову и Метохији, а ту се од главне друмске магистрале, такође одваја пут у истом правцу, а даље према Црној Гори и Јадранском мору.

Кроз насеља општине од Ниша, према Лековцу, пролазе још два, за локални и међуградски саобраћај врло важна пута. Један пут је део некада главне друмске саобраћајнице Београд – Ниш – Скопље, а други је део траке старог ауто пута од Доњевца, до Ниша. Од ових путева гранају се асфалтни путеви до свих насељених места општине и шире околине, тако да су сва насеља саобраћано добро повезана са седиштем општине, околним градовима и суседним општинама.

Општина Дољевац, спада у ред недовољно развијених општина у Србији. Због повољних природних услова, најважнија привредна грана у структури Дољевачке привреде је пољопривреда са 1730 регистрованих газдинстава на целој територији. Од 12126 хектара, укупне површине, под пољопривредном површином се налази близу 9300 хектара, или 76,69 %. А њихову структуру чине оранице и баште са око 7700 хектара, воћњаци са близу 300 хектара, виногради са око 500 хектара, ливаде са 200 хектара, што значи да на обрадиве површине отпада око 8700 хектара, док је остатак од око 570 хектара, под пашњацима. Обрадиве површине су са око 98 % у приватном власништву. Последњих година приличан број произвођача се опредељује за производњу поврћа (у пластеницима), за тржиште а традиционално је један број села са овог подручја надалеко познат по производњи раних папричица, лубеница и још неких повртарских производа. У воћарској производњи у општини Дољевац, се постижу приноси бољи него што су просечни приноси у Нишавском округу, чак су у производњи шљива изнад републичког просека.

Индустрија на територији општине Дољевац, је у сенци пољопривреде. Три најдоминантније индустријске гране су грађевинска, прехрамбена и трговинска.

Са друштвено економским променама насталим последњих година, настају значајније промене у привредним кретањима на овом подручју који се манифестују у појави и развоју приватног предузетништва и мале привреде.

Укупан број предузетничких радњи и број упослених лица у овим радњама на територији општине Дољевац је 715. Највеће интересовање у овој области у протеклом периоду испољено је за трговинску делатност али и за производно занатство и услужне делатности.

Од предузећа треба истаћи следећа: "Водоградња", "Forest Enterprises", "Mak internacional", "Aleks internacional", "Црнци", "Шило пром", "Југотекс", "ПП Дака", "ПП Млин Стевановић", "Дадап" Д.О.О. Ниш, "Green Garden" Д.О.О. Орљане, као и Компанија "LEONI Wiring Systems Southeast" доо Прокупље, која почиње са радом у 2014. години.

На основу напред изнетог може се закључити да су мала и средња предузећа носиоци привредног развоја општине Дољевац и да се у будућности очекују још повољнији резултати, боље пословање и упошљавање већег броја радника у овом сектору.

Собзиром да је општина Дољевац, донела Просторни план општине, дефинисала индустријску зону створила је све предуслове за бржи развој привреде, за привлачење страног капитала и отварање нових предузећа.

Општина Дољевац, ће усмерити стратегију развоја малих и средњих предузећа и предузетника у два основна правца:

- стварање услова за бржи развој регистрованих привредних субјеката и предузетника;
- стварање повољног пословног амбијента за отварање нових малих и средњих предузећа и предузетника и индустријских погона у индустријској зони.

На општинском нивоу постоји позитиван тренд броја новоснованих предузетничких радњи. Тренду броја новоснованих привредних субјеката доприноси и политика Националне службе за запошљавање, која својим програмима доприноси стварању услова и даје подстицај новим предузетницима, како у погледу едукације тако и давањем подстицајних новчаних средстава. Све је већи приступ државним инвестиционим фондовима и коришћењу њихових кредитних линија.

## **2. СТАЊЕ И ТОКОВИ НА ТРЖИШТУ РАДА**

### **2.1. СТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА**

Четврти квартал 2008. године, читаву 2009. 2010. 2011. 2012. И 2013 годину, је обележила економска криза, а као последица тога је погоршање показатеља на тржишту. Опште карактеристике тржишта рада до 2013. године, остају непромењене у односу на претходни период: неусаглашеност понуде и потражње радне снаге, висока стопа незапослености, велико учешће дугорочно незапослених лица, неповољна старосна структура и квалификациона структура незапослених, висока стопа младих незапослених, ниска мобилност радне снаге, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама, као и великог броја ангажованих лица у сивој економији.

### **2.2. ЗАПОСЛЕНОСТ**

Према званичним статистичким подацима из 2011. године, општина Дољевац, има

1. 1404 укупно запослених лица од чега је :  
851 запослених радника (у предузећима, установама и организацијама);  
553 запослена радника у предузетничким радњама;
2. 1730 регистрована пољопривредна газдинства и три предузећа

### **2.3. НЕЗАПОСЛЕНОСТ**

Укупан број незапослених лица на територији општине Дољевац, са 30.11. 2013. године, је 2760 лица, а од тог броја је 1160 жена.

Незапослених према степену образовања на дан 30.11.2013. године, било је 832 ( 394 жена), лица са првим степеном стручне спреме, са другим и трећим степеном стручне спреме, 1109 (363 жена), са четвртим степеном стручне спреме, 655 (318 жена ), са петим степеном стручне спреме, 29 (7 жена), са шестим степеном стручне спреме 84 (44 жена) са седмим степеном стручне спреме 51 ( 34 жена ).

Преглед незапослених лица по старосној структури изгледа овако:

139 незапослена лица, имају од 15 - 19 година, 387 лица, имају од 20 – 24 године, 330 лица, имају од 25 – 29 година, 305 лица имају од 30 – 34 година, 339 лица, имају од 35 – 39 година, 333 лица, имају од 40 – 44 година, 288 лица , имају од 45 – 49 година, 260 лица, имају од 50 – 54 година, 227 лица, имају од 55 – 59 година, 90 лица имају од 64 – 69 лица.

Структура активних незапослених лица у 2013. години, има следеће карактеристике:

- веће учешће неквалификованих лица у укупној незапослености;
- веће учешће лица која су била у радном односу;
- највеће учешће лица која чекају запослење до једне године;
- веће учешће мушкараца у укупној незапослености;
- половина незапослених је старости од 35 – 55 година;
- најугроженије групе незапослених лица и рањиве категорије су лица старија од 50 година, дугорочно незапослена лица, незапослени без квалификација и

нискоквалификовани, вишкови запослених, повратници по споразуму о реадмисији.

Из структуре незапосених лица у 2013. години, се јасно види да је и даље израженија незапосленост мушкараца од незапослености жена у општини.

#### **2.4. ПОЛОЖАЈ РОМА НА ТРЖИШТУ РАДА**

На евиденцији незапослених у општини Дољевац, на дан 25.11.2013. године, има укупно 127 лица, Ромске популације, од тога 48 жена.

Они представљају посебно осетљиву групу на тржишту рада.

Највећем броју радно способних рома недостаје адекватно образовање како би успешно учествовали на тржишту рада. Општина и Национална служба за запошљавање посебну пажњу посвећује друштвеној инклузији ове групе.

#### **2.5. СЛОБОДНА РАДНА МЕСТА И ЗАПОШЉАВАЊЕ**

У 2013. години, пријављено је 48 слободних радних места.

Послодавци на територији општине су исказали потребу за радницима који поседују потребне додатне вештине за :

- практична знања у производним занимањима што указује на недостатак практичних знања која се стичу у средњем образовању;
- основни ниво познавања рачунара и познавање разних програмских језика;
- виши ниво знања страних језика;
- обука за геронто-неговатељице;
- поседовање сертификата за одређене делатности, стручни испит за противпожарну заштиту, и испит из безбедности и заштите на раду.

Светска економска криза је утицала на све сегменте живота и привредног развоја и преовладало је мишљење код послодавца о могућем смањењу броја радника у 2010. 2011. 2012. и 2013. години.

#### **2.6. ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА**

У општини Дољевац и суседним општинама где су запошљени радници са нашег подручја у 2013. години, је остало без посла укупно 616 лица.

Од тог броја највише је истека рада на одређено време, јер послодавци и даље имају праксу да лица примају на одређено време од три месеца, а онда им у току године, више пута продужавају радни однос.

#### **2.7. КОРИСНИЦИ НОВЧАНЕ НАКНАДЕ НА ОСНОВУ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ**

Велики број престанка радног односа у 2009, 2010, 2011, 2012 и 2013. години, је условио и велики број корисника новчане накнаде. У току 2013. године 245 лица, су били корисници новчане накнаде.

## **2.8. СИВА ЕКОНОМИЈА**

Рад у сивој економији карактеришу ниске зараде и ниска продуктивност, низак ниво заштите на раду, лоши услови рада, неплаћење основног здравственог и социјалног осигурања.

## **2.9. МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА**

Према подацима из новембра 2013. године, у оквиру активних мера у циљу запошљавања, у 2013. години, запошљено је укупно 637 лица, на основу евиденције Националне службе за запошљавање. Од укупног броја запослених, већи део је запослен у Нишу и то пре свега на одређено радно време.

Током 2013 године, Национална служба за запошљавање је остварила 60 непосредних контаката са послодавцима.

Непосредни контакти су остварени путем обиласка послодаваца, организовања тематских састанака са послодавцима, и групних разговора између послодаваца и незапослених лица, као и појединачним доласком послодавца у испоставу Националне службе за запошљавање Дољевац.

Обуку за активно тражење посла је завршило 40 лица, у 2013 години. Ова обука успешно помаже лицима у тражењу посла и писменом обраћању послодавцима.

## **3. ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА У ОПШТИНИ ДОЉЕВАЦ У 2014. ГОДИНИ**

Кључни елементи политике запошљавања у 2014. години, усмерене су ка повећању запослености и то: подршка страним директним инвестицијама и подршка приватном предузетништву. Таква политика треба да доведе до стабилног раста запослености, повећања продуктивности, спречавања искључености са тржишта рада, отварање нових радних места, веће улагање у људски капитал и подстицање социјалне инклузије на тржишту рада.

Мере активне политике запошљавања у 2014. години, као приоритетне категорије сагледаваће теже запошљива лица и рањиве категорије као што су особе са инвалидитетом, самохрани родитељи, Роми, избегла и расељена лица, лица млађа од 30 година и старија од 50 година, дугорочно незапослена лица, незапослени без квалификација и нискоквалификовани, и вишкови запослених, повратници по споразуму о реадмисији.

Политика запошљавања у Општини утицаће на раст запошљавања и одрживо повећање запослености првенствено у приватном сектору, на очување радних места, и улагања у људски капитал путем додатних обука и образовања.

Поред Националне службе за запошљавање - испоставе Дољевац, која је носилац политике запошљавања на територији општине Дољевац, 2010. године формиран је Локални савет за запошљавање општине Дољевац, као саветодавно тело које даје мишљења и препоруке у вези питања од интереса за унапређење запошљавања и то: плановима запошљавања, програмима и мерама активне политике запошљавања и другим питањима у области запошљавања.

У складу са Законима на предлог Локалног савета за запошљавање, у буџету општине Дољевац за 2014. годину су планирана средства у износу од 2.700.000,00 динара за суфинансирање и реализацију политике запошљавања. Формирањем Локалног савета за запошљавање и доношењем програма активне политике запошљавања, Општина је препознала могућност да утиче на политику запошљавања на својој територији и да планира и

утврди мере за смањење незапослености и повећање запослености. За спровођење мера из програма, буџетом за 2014. годину је опредељено 2.700.000,00 (словима: два милиона седамстотина хиљада) динара средстава из буџета Општине, а реализоваће се следеће мере активне политике запошљавања:

1. Организовање јавних радова, средства у износу од 1.200.000,00 динара
2. Стручна пракса, 1.000.000,00 динара
3. Обука радника за познатог послодавца 500.000,00 динара

| Редни број | Мера активне политике запошљавања             | Предвиђена средства (у динарима) буџет општине Дољевац | Предвиђена средства (у динарима) буџет РС | Број запослених лица |
|------------|---|--|---|----------------------|
| 1.         | Организовање јавних радова                    | 1.200.000,00   | 2.400.000,00                              | 20                   |
| 2.         | Стручна пракса                                | 1.000.000,00   | 2.000.000,00                              | 10                   |
| 3.         | Обука радника за познатог послодавца          | 500.000,00   | -   | 60                   |
|            | Укупно средства и обухват лица у 2014. годину | <b>2.700.000,00</b>                                    | <b>4.400.000,00</b>                       | <b>90</b>            |

#### 4. ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА У 2014. ГОДИНИ

На основу стратешког опредељења и дефинисаних приоритета политике запошљавања у 2014. години, утврђени су следећи циљеви и приоритети политике запошљавања на територији Општине за 2014. годину:

- смањење ефеката економске кризе на постојећа радна места,
- успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености,
- подршка помоћи незапосленим лицима у активном тражењу посла и каријерно вођење и саветовање на бази индивидуалних планова запошљавања,
- укључивање незапослених лица у програме додатног образовала и обуке,
- подстицање запошљавања младих,
- подршка смањењу неформалног рада,
- подстицаји послодавцима да запошљавају незапослена лица,
- унапређење система образовања и обука и усклађивања са потребама тржишта рада,
- унапређење социјалног дијалога и јачање улоге социјалних партнера,
- подршка равноправности полова у погледу запошљавања и зарада,
- подстицање запошљавања теже запошљивих лица и рањивих категорија,
- борба против дискриминације посебно рањивих категорија приликом запошљавања,
- отварање нових радних места и подстицање предузетништва и samozapošljavanja,
- промоција и организовање јавних радова,
- активан приступ општине у области запошљавања,

- спровођење мера из Акционог плана и јачање улоге Савета за запошљавање,
- проширивање сарадње са Националном службом за запошљавање и осталим локалним саветима за запошљавање у Србији,
- учествовање на обукама намењеним члановима локалних савета за запошљавање,
- успостављање комуникације са Сектором за запошљавање у надлежном Министарству.

## **5. МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОПШТИНЕ ДОЉЕВАЦ У 2014. ГОДИНИ**

Утврђени приоритети, циљеви и задаци постижу се спровођењем мера активне политике запошљавања.

Мере активне политике запошљавања у складу са Законом спроводи надлежно Министарство, НСЗ, реализују органи општине, Локални савет за запошљавање општине Доњевац и остале установе из области запошљавања.

Мере активне политике запошљавања општине Доњевац за 2014. годину, су:

1. Организовање јавних радова од интереса за општину ради запошљавања теже запошљивих категорија незапослених лица
2. Стручна пракса
3. Обука радника за познатог послодавца на новоствореним радним местима

### **1. Организовање јавних радова од интереса за општину ради запошљавања теже запошљивих категорија незапослених лица**

Јавни радови од интереса за општину су мера активне политике запошљавања, која се организује у циљу запошљавања, очувања и унапређења радних способности незапослених лица, првенствено теже запошљивих незапослених лица и незапослених у стању социјалне потребе осетљивих категорија, као и ради остваривања одређеног друштвеног интереса.

Јавни радови на територији Општине у 2014. години, организовале се у области здравствених, социјалних, хуманитарних и комуналних активности, одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе.

Право учествовања у поступку спровођења јавних радова имају: јавна предузећа, установе, привредна друштва, предузетници, државна предузећа, удружења грађана и органи локалне самоуправе.

Средства намењена за организовање јавних радова користе се за зараде лица укључених у јавне радове, за накнаду трошкова доласка и одласка са рада и за трошкове спровођења јавних радова.

Приоритет при одобравању јавних радова имаће послодавци у области здравствених и комуналних делатности.

Средства за организовање јавних радова од интереса за Општину планирана су Одлуком о буџету општине Доњевац за 2014. годину, у износу од 1.200.000,00 динара.

### **2. Обука радника за познатог послодавца на новоствореним радним местима**

У току 2014. године, планирана је обука око 60 радника за пријем за новостворена



радна места у Компанији “LEONI Wiring Systems Southeast“ доо Прокупље, Пане Ђукића бр. 1, чији се почетак рада планира у првој половини 2014. године. До краја 2014. године, ово предузеће треба да упосли око 500, радника, што ће у многоме смањити проценат незапослености на подручју општине Дољевац.

## 6. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

За реализацију мера активне политике запошљавања из Акционог плана средства су планирана Одлуком о буџету општине Дољевац за 2014. годину у укупном износу од 2.700.000,00 динара.

Општина Дољевац ће до 31. јануара 2014. године, преко надлежне филијале НСЗ, поднети захтев Министарству рада запошљавања и социјалне политике за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања.

Преглед распореда средстава за реализацију мера активне политике запошљавања и спровођења акционог плана запошљавања општине Дољевац за 2014. годину:

| Редни број | Мера активне политике запошљавања             | Предвиђена средства (у динарима) буџет општине Дољевац | Предвиђена средства (у динарима) буџет РС | Број запослених лица |
|------------|---|--|---|----------------------|
| 1.         | Организовање јавних радова                    | 1.200.000,00   | 2.400.000,00                              | 20                   |
| 2.         | Стручна пракса                                | 1.000.000,00   | 2.000.000,00                              | 10                   |
| 3.         | Обука радника за познатог послодавца          | 500.000,00   | -   | 60                   |
|            | Укупно средства и обухват лица у 2014. годину | <b>2.700.000,00</b>                                    | <b>4.400.000,00</b>                       | <b>90</b>            |

Преглед квалификационе структуре радника по степену стручне спреме планираних Акционим планом запошљавања општине Дољевац за 2014. годину.

| Ред. број |              | Мере активне политике запошљавања                                   | НКВ, КВ | III степен | IV степен | V степен | VI степен | VII степен |
|-----------|--------------|---|---------|------------|-----------|----------|-----------|------------|
| 1.        | Јавни радови | Организовање јавних радова у области комуналних и других делатности | 10      | 2          | 2         | -        | -         | 1          |
|           |              | Организовање јавних радова у области здравствене делатности         | -       | -          | 2         | -        | 1         | 2          |

|    |  |                                      |           |          |          |          |          |           |
|----|--|--------------------------------------|-----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
| 2. |  | Стручна пракса                       | -         | -        | -        | -        | 2        | 8         |
| 3. |  | Обука радника за познатог послодавца | 60        |          |          |          |          |           |
|    |  | Укупан број Планираних радника       | <b>70</b> | <b>2</b> | <b>4</b> | <b>-</b> | <b>3</b> | <b>11</b> |

## 7. НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Мере активне политике запошљавања предвиђене у Акционом плану запошљавања, реализоваће општина Дољевац, у сарадњи са Националном службом за запошљавање и осталим институцијама, из области запошљавања, као и социјалним партнерима.